

טעם חיוב אבלות הוא משום הצער, ולכן מי שאינו יודע שמת קרובו - אין חיוב לומר לו זאת, שכל זמן שאינו יודע אינו מצטער, וממילא לא חל עליו חיוב אבלות (קובץ שיעורים בבא בתרא סוף תכד).

במהותה חקר הרוגאצ'ובר האם צריך לנהוג אבלות ולכן אסור לעשות את הדברים שאבל אסור בהם, או שאסור לעשות את הדברים הללו וממילא נוהג אבלות (צפנת פענח כללי התורה והמצוות ח"א ד"ה אבלות מקצת היום ככולו).

במהות היום הראשון, לדעה שהוא דאורייתא, חקר ר' שמואל האם היום הראשון נעשה יום אבל, או שרק האדם צריך לנהוג בו אבלות (גברא) (חידושי ר' שמואל יבמות וכתובות עמוד לא).

בזמן האבלות חקר הרוגאצ'ובר האם שבעת הימים הם מצווה אחת, או שהן שבע מצוות נפרדות (צפנת פענח כללי התורה והמצוות ח"א ד"ה אבלות בקטן שהגדיל).

קטן, נחלקו האחרונים האם חייב להתאבל: הט"ז מחייבו מדין חינוך (ט"ז י"ד שמ-טו), ונקודות הכסף פוטר (שם).

מי שהיה קטן בשעת קבורת קרובו, וגדל בתוך השבעה - לרא"ש פטור מאבלות (סוף מועד קטן, וכן ש"ע י"ד שצו-ב) ולמהר"ם מרוטנבורג מונה שבעה משעה שהגדיל (הובא בט"ז שם).

ערכים קרובים: אונן (במצוות), אונן (בקודשים), ספק אבלות.

אבר מן החי

אבר שפרש מבעל חיים בחייו - אסור באכילה. הגדרה

לדוגמא, חתכו רגלה של בהמה בעודה חיה - אסור לאכול את רגל זו (גיטין סח).

במקורו של האיסור נחלקו התלמודים:

(א) לבבלי (חולין קב:) נלמד מהפסוק "ולא תאכל הנפש עם הבשר" (דברים יב-כג).
 (ב) לירושלמי (נזיר ו-א [כה]) נלמד מהפסוק "ובשר בשדה טריפה לא תאכלו" (שמות כב-ל) - שלא תהא תולש ואוכל מן הבהמה כדרך שאתה תולש מן הקרקע.

בטעמו יש מי שחילק בין האיסור לישראל לבין האיסור לבני נח, שלישראל הטעם הוא משום שהאבר מת בלא שחיטה, אך בבני נח (שאינם מצווים על השחיטה) טעמו שהאבר בא מן החי ולא מן המת (ש"ת נאות יעקב יב).

במהותו של אבר מן החי בעוף, חקר הרוגאצ'ובר האם העוף הוא דבר אחד שלם (הכלל נחלק לפרטים), או שהוא מורכב מאברים נפרדים (מהפרטים נעשה כלל) (צפנת פענח כללי התורה והמצוות ח"א ד"ה אבר מן החי יט).

בארם נחלקו המפרשים האם חל איסור אבר מן החי (דן בכל זה מנחת חינוך תנב-א [ט]):

(א) אין נוהג בו אבר מן החי משום שהם סוברים שבשר אדם אסור מן התורה¹, וכדרכת הגמרא (חולין קב). כל שבשרו מותר אתה מצווה על אבריו וכל שאין בשרו מותר אי אתה מצווה על אבריו (ש"ת הרשב"א ח"א שסד).

¹ את המחלוקת האם בשר אדם אסור מן התורה הבאנו בערך בשר אדם בסעיף "מקור וטעם" ד"ה במקורו